

# DEBRECZENI HIRLAP

Előfizetési árak: Egész évre 10 frt., félévre 5 frt., negyedévre 2 frt 50 kr., egy óra 1 frt.

Megjelenik mindennap vasárnap kivételével.

A szerkesztésért felelős  
**Kutas Imre**  
kiadó s laptulajdonos

Szerkesztőség Nagy-Várud-utca 2087. sz. Gáll-ház (emelet)  
Kiadóhivatal Nagy-Várud-utca 2087. sz. Gáll-ház (földszint)  
Hirdetések a legmérsékeltőbb árszámítás mellett vétetnek fel  
**Egyes szám 4 kr.**

## Tisztességtelen verseny.

— decz. 6.

A szabad verseny biztosítja egyedül a kereskedelem és ipar virágzását. Mindenkinél jogában áll iparának vagy kereskedésének fellendítéseért olyan eszközöket használni, a milyen csak tetszik, a milyent ő jónak lát: ezt megköveteli a szabad verseny elve. És jogában van bárkinek felhasználni, a modern kereskedés leghatalmasabb fegyverének; a reklámnak bármilyen formáját. De ha valaki valótlan dolgokat mond hirdetésében, itt jogában áll az államnak, a társadalomnak közbelépnie.

Tisztességtelen verseny ellen korlátot vetni nem elítélendő dolog, mert igenis a közönségnek szüksége van arra, hogy őket megvédelmezzék a becsapások ellen.

Helyes tehát a kereskedelemügyi miniszter rendelete, hogy a valótlan tartalmú hirdetéseket az ipartörvény értelmében tisztességtelen verseny körébe tartozónak kell tekinteni és mint ilyen büntetéssel kell sújtani. Üdvös ez az intézkedés úgy a kereskedő, mint a közönség szempontjából, mert a kereskedők jórésze egynehány ilyen tisztességtelen versenyt űző kereskedő miatt veszti el a közönség bizalmát.

Nem akarja ezzel a kereskedelmi miniszter a szabad kereskedelmet és ipart korlátok közé szorítani, sőt elienkezőleg: fejleszteni akarja helyes uton.

A szemérmellen, hangzatos reklámok csak ártanak a tisztességes kereskedőknek, kiknek üzlete esetleg pang, mert néhány konkurrens elvonja a vásárló közönséget. Ezért az ily hazug dolgokat tartalmazó hirdetések méltán megérdemlik, hogy tovább terjedésüket megakadályozzák, mert ezt a tisztességes kereskedők érdeke is megkívánja.

A szabad verseny nincs ezzel korlátozva, csak egyik kinövését akarják megszüntetni.

Hogy a tisztességtelen versenyt ekként büntetik, annál inkább kívánatos, hogy a tisztességes verseny meginduljon.

A mi kereskedőink nem elég élelmesek, nem elég mozgékonyak. Az egész Balkán nyitva áll előttük és ime magyar kereskedő alig teszi be a lábát oda, noha óriási nyereséggel járna, ha ott sikerülne magyar terméknek piacot szerezni. Itthon, Magyarországon is van a kereskedésnek néhány ága, melyben esupa külföldi ér el sikert és szerez pénzt, míg magyar kereskedőink szorulnak.

Magyarország ez idő szerint még földmivelő állam, rövid idő múlva talán iparállam lesz; de ez csak olyképp lehet, ha kereskedőink ügyesek, vállalkozó szelleműek és megküzdnek az akadályokkal. Akadály sok van, az igaz, de ha az angol kereskedők megtudták hódítani Indiát hazájuknak, akkor a magyar kereskedők legalább elősegíthetik Magyarország fejlődését. Hiszen a körülmények, a viszonyok sok

tekintetben segítségünkre vannak és hazánk gazdasági jövője biztató.

Csak élelmesek legyenek a kereskedőink, fel lehet használni minden eszközt, a mely tisztességes. A tisztességtelen versenyt megvetjük és bünteti a törvény, a tisztességes versenynek, akármilyen pezsgő, akármilyen nagyszabású is, örülünk is, benne látjuk az eszközt, mely Magyarország gazdasági függetlenségét meg fogja szerezni.

A tisztességtelen versenyt korlátozó rendeletet senki sem fogja a kereskedők ellen irányulóknak tekinteni. Hiszen a kereskedelmi kamara is üdvösnek mondotta.

Kereskedőink ne egymás ellen áskálódjanak. egymás megrontására, tönkretetésére ne törekedjenek, hanem tisztességes, szabad verseny útján iparkodjanak — ha módjukban áll — jóhírnevüket a nagyközönség előtt megalapítani és a vevők feltétlen bizalmát megnyerni.

Tisztesség, szolidaritás; oly alap, a melyre szilárdan fölépíthetjük jóhírnevüket s nagyobb eredményeket láthatunk elérni, mintha nagyhangú valótlan reklámokkal, melyek tényleg a konkurrens árúit becsapják, rossznak mondják, — akarnók a közönséget részünkre megnyerni.

Igen, a modern, kifejlődött kereskedelem egyáltalán nem nélkülözheti, sőt megkívánja a reklámot, de csak bizonyos korlátok közé szabva.

Tisztességes szabad verseny csak jót szülhet, csak üdvös lehet ránk nézve, mert

## A DEBRECZENI HIRLAP TÁRCZÁJA

### Hogy megcsókoltam Juczikát.

Abban az emberregelegetben  
A tengeren túl odaát,  
Hol a gyárkürtök árnyékától  
Az embeü virágot se lát:  
Ott ismertem meg Juczikát.  
„Magyarház”, szólt a vezetőm és  
Egy kis hajlékra mutatott;  
En szindobogva zörgetem meg  
A muskátlis kis ablakot  
S az ajtó kinyílik legott.

Borért szalad hamar az „apjuk”,  
Az anyjuknak a könnye hull,  
S jön egy kis pöttön szöke jószág,  
Biztamasan hozzád simul  
És nyújtja ajkát szótlannal.

Nem vagyok épen csókolódzó  
S a gyermeknyelv se kenyerem,  
De most e piros gyermekajkra  
Oly szomjas lettem hirtelen,  
Csak úgy szédült a föld velem.

És ahány ajk csak hédves nekem,  
Ez egybelopta mind magát,  
Az isten tuaja, mit éreztem,  
Egy országot csókoltam át,  
Hogy megcsókoltam Juczikát.

Szavai Gyula.

## Bacsó András.

Bacsó András megölt egy embert. Az utschélen halva találták Kerekes Istvánt, fejét tátongó sebbel, mellette egy fokos, Bacsó András fokosa volt.

Miért tette? Azt mondják szerette a bíró lányát Esztert, már jegyben is jártak, viselték egymás gyűrűjét, akkor kezdett a bíró házához járni, s addig settenkedett a lány körül, addig hizelkedett a bírónál, míg egy napon Eszter visszaküldte Bacsó András gyűrűjét, s a magát kérte.

A naptól kezdve András nem ment többé a bíró házához, de Eszter gyűrűjét nem adta vissza, voltak nála százszor érte, de ő mindég csak azt felelte, majd máskor.

Szerette azt a lányt nagyon, ki neki ezt a gyűrűt adta, melyhez nehéz eskü kötötte Esztert, hogy nem megy máshoz, csak ahhoz, ki azt viseli.

Bizott Bacsó András a leány adott szavában, reménykedett, hogy tán mégis az övé lesz, talán kiábrándul Kerekes István gazdagságából, s elfogadja az ő tisztességes, munkás kezét.

Csalódott. — Kerekes István mindenét odaigérte, mondta, hogy tenyerén hordozza,

bearanyoztatja. Eszter ingadozott egy pillanattig, félt az átoktól, mit maga mondott saját fejére, de ingadozását legyőzte az apja, s félig kényszerítve, félig akarva hozzáment Kerekes Istvánhoz.

Mikor a templomban összeadta őket a pap, akkor látta Eszter Bacsó Andrást sápadtan a templom oszlopához támaszkodva, s kezén volt a gyűrű, az Eszter gyűrűje, melyhez annak boldogsága volt kötve, — aztán eltűnt a taluból s elvitte magával a gyűrűt elvitte vele Eszter boldogságát.

Kár volt azért a derék, szorgalmas emberért, viselje büntét az a gonosz asszony, szép déleceg férfi volt, magas, karesu, — jó gazda, — s bizony megbánhatta az Eszter, hogy nem neki adta a kezét.

Kerekes Istvánné meg is bánta százszor. Eleinte jól ment neki, de az ura egyszerre megszerette a bort, koresmázni kezdett, s lassan lassan eluszott a tanya, a ház, az Eszternek ígért aranygyűrű, nem hordozta az asszonyt a kezén, megfogta azt a maga átká, mert elvitte Bacsó András a gyűrűjével minden boldogságát, melyre esküdött.

Korhely lett Kerekes Andrásból javithatatlan, elzüllött ember, részegen járt haza, hiába intette a bíró, hiába a tisztelendő, nem lett többé becsületos ember.

nem hogy akadályokat gördítene a kereskedelem virágzása, fejlesztése elé, hanem még inkább szabad utat nyit kiterjeszkedésének.

Fel tehát a tisztességes versenyre!

A főrendiház pénzügyi bizottsága 1899. évi december hó 7-én, csütörtökön d. e. 11 órakor ülést tart. Napirendje: A Magyarország és Horvát-Szlavon-Dalmátországek között létrejött pénzügyi egyezmény becikkelyezéséről szóló 1899. évi XV. törvényzikk hatályának újabb meghosszabításáról szóló törvényjavaslat bizottsági tárgyalása.

Seilágyi Dezső Pozsonyban. Szilágyi Dezső a napokban Pozsonyba megy, hogy ott a politikai helyzetről beszédet mondjon. Értesülésünk szerint Szilágyi a pozsonyi polgári kör meghívására, mint minden évben, az idén is elmegy a kör lakomájára, de politikai beszédet ez alkalommal nem fog mondani.

A helyzet Ausztriában. Mint bécsi tudósítónk jelenti, Prade német néppárti képviselő Reichenberg város választóinak bizottságához lehelet intézett, a melyben közli a bizottsággal, hogy többé a cseh tartománygyűlésen résztvenni nem akar. Prade eme elhatározását azzal indokolja, hogy pártját: a német néppártot Schönerer pártja folytonosan gyanúsítja. A mi képviselő mandátumát illeti, ezt választóinak hozzájárulásával jelen ülészak végéig megtartani kész. de már most ajánlja választóinak, hogy gondoskodjanak utódjáról, mert nincs kizárva, hogy a Reichsrathot rövid időn belül föloszlatják.

## Országgyűlés.

— A képviselőház ülése. —

— decz. 5.

A napirend előtt Perczel elnök kijelentette, hogy Barabás Béla tegnapi beszédében nem hallotta a következő passzust: »En azt mondom, hogy sajnálattal kell konstatálnom, hogy épen azzal az ellenállhatlan óriás gyermeki szeretettel szemben, melylyel a nemzet fejedelme, királya iránt viseltetik, az apai szívnek jóindulatát és szeretetét nem érzik soha.«

ez ellene mond az igazságnak, a köz-

Egyszer ismét részegen tántorgott végig az utcán, benyitott az ajtón, a feleségét késő éjjel zokogva találta.

Eszter nyomta a hir, a gond. Elkésierítve a lelke fenekéig, s amint az urát megint ittasan látta, szemére vetette, hogy részeges korhely s az ittas embert elragadta az indulat. vékony nádbotjával végig vágott a zokogó asszony arcán, — hogy az egy szó nélkül összezerogyott. — Azután elmen vissza a kocsimába.

Bacsó András eltűnt azóta nem látta őt a faluban senki. Pedig akkor ott volt. Mesziről jött nagyon. Megnézni mit csinál az Eszter Bujva jött a ház tájához, s ott látta az asszonyt sirni.

Egy részeg ember tántorgott végig az utcán; András megismerte, ez Kerekes István.

Látta, mint megy be a házba, hogy emeli fel a botját arra, kit ő most is oly nagyon szeret, látta az ütést, azt az ütést, látta, hogy esik végig az a káprázatos szép asszony a padlón; azután látta az ember kijönni, s menni a kocsimába felé.

Bacsó András felfordult a világ. Azt hitte, hogy Eszter boldog, s lám megfogta a

érezületnek; ezért Barabás urat rendreutasítom.

Perczekig tartó viharos zaj tört ki. Többen az elnök felé kiálják:

— Hát ez mi akar lenni? Bécsből parancsolták ugy-e? — hangzik a baloldaltól. A zaj egyre nő, az elnök hiába csempet a baloldal nem enged.

Az elnökre az ellenzék mit sem hederit s nemsokára egy ívet nyujtanak át, melyben a zárt ülést kéri, a melyet azonnal el is rendelt az elnök.

A karzati közönség erre nagy busan ki vonult s néhány perc múlva általános rendben kezdetét veszi a zárt ülés.

Komjáthy Béla szólalt fel először s kijelenti, hogy az elnök tullepte hatáskörét. Az utólagos rendreutasításnak a házszabályok szerint nincs helye Ugy látszik, hogy ezt az elnök felsőbb utasításra cselekedte.

Perczel elnök hivatkozik a gyakorlatra, s tiltakozik az ellen, mintha felsőbb utasításra cselekedett volna. Csak saját meggyőződését követte.

Széll Kálmán maga sem hallotta Barabás Béla tegnapi beszédének ezen passzusát, mert különben azonnal felszólalt volna ez ellen.

Polónyi: A magyar nemzetet teljesen átjárja a dynasztikus érzés, de tulásba ne menjünk. Oda at, a Reichsrathban sokkal erősebb dolgokat mondanak, s a kormány még sem tolja fel magát mindjárt védőül.

Polónyi után Berzeviczy védte az elnök eljárását.

Bartha Ödön, Madarász József felszólalásai után a többség kimondta, hogy nincs helye a zárt ülésnek s megkezdődött a nyílt ülés.

A kvóta javaslat tárgyalása előtt a névszerinti szavazást ejtették meg.

A többség tudomásul vette a miniszterelnök választát a Barabás Béla interpellációjára.

180-an szavaztak mellette, ellene 53. A szavazást egy kis házszabály vita előzte meg, a melyben szenvedőleges kitörések voltak.

Ma a vita első szónoka, Thaly Ferencz, függetlenségi párti volt.

Thaly több mint egy óráig beszélt, úgy hogy több szónokra nem kerülhetett a sor, mert Széll miniszterelnök felett több rendbeli interpellációra.

Először Buzáthnak a zsidó bevándorlás és a pestis ügyében tett interpellációjára.

a maga átka. Oly metsző fájdalom szorítja a szívét, s ott az uton odalépett a támolgyó ember elé.

— Ismersz-e Kerekes István!

A részeg ember tágra nyitott szemekkel bámult rá. András?

... Bacsó András megölt egy embert. Halva találták az utfélen Kerekes Istvánt fején tárogó sebbel, mellette egy fokos; Bacsó András fokosa volt.

Mindenki tudta ki a gyilkos.

Csunya, zimankós idő volt, mikor a pandurok lóra ültek, az országot csontá fagyott göröngyein csattogtak a lovak patkói; a levél telen száraz erdő belsejében, a farkasok tanyáján kőborolt egy tépett lelkű rongyos ember kezén a gyürü, az Eszter gyürüje.

Ugy égett, úgy szoritotta az ujját, nem bírta tovább elviselni, hogy zokog most az az asszony kinek minden boldogságát elrabolta megverte azt már eléggé az Isten fel kell menteni a saját átka alól,

Eszter zokogott; volt oka zokogni; halvány arcán végiggördültek a könnyek siratta vagy talán azt az embert, ki miatta gyilkossá lett...

Odakint füttyült a szél, a pandurok kergettek egy gyilkost.

Majornak az afrikai háboru és a Vörös Kereszt egyeletnek részvétele ügyében.

Major a miniszteri választ nem vette tudomásul.

## Külföld.

decz. 6.

### Franciaország és Anglia.

Anglia és Franciaország között az elmentetek napról napra jobban kiélesednek. A francziák gyarmatügyi politikájukat látják veszélyeztetve az angol kapzsiság által, s tán nem ok nélkül attól is tartanak, hogy a Transzvál után majd Madagaszkárra fog kerülni a sor.

A francia sajtó napról napra erősebb kifakadásokkal illeti Angliát a délafrikai háboru miatt, s leplezetlen nyíltsággal fejezik ki örömüket az angoloknak eddigi balsikerei felett.

Angliában a francia gyűlölet szintén a lehető legnagyobb mérvet öltötte, úgy hogy London utcáin már tetteleg is bántalmazták a francziákat, Az angol sajtó pedig nem szünik meg a közelgő kiállítás boycottálásával fenyegetőzni.

De ezek az apróbb civakodások ha jellemzőek is, nem nagy horderővel bírnak. Annál nagyobb súlytal bir a német császár windsori látogatása, a mely immár kétségtelen, hogy nem volt kizárólag családi jellegű, hanem annak nagy politikai jelentősége van.

### A holiandok Londonban.

A Londonban élő hollandiak rokonszenv nyilvánítása délafrikai testvéreik iránt, angolokat mód nélkül ingerli.

Számos hollandi vaj és tejkereskedés van Londonban a melyeknek tulajdonosai kénytelenek voltak üzleteiket bezárni, mivel a tömeg nem csupán fenyegette, de tetteleg is bántalmazta őket.

De nem csupán a kisebb kereskedők vannak ily fenyegetéseknek alávetve, hanem a nagykereskedők is szenvednek az angol-

Rongyos felhők rohantak a szürke égen, ontva magukból hideg esőt, melynek cseppjeit vihar az üldözött arcába vágta. Meg-meg villant egy egy puska fénye a sötéttségben, a golyók versenyt füttyöltek körülötte a sikoltó széllel, az egyik lesodorta fejről a kalapot. Az orkán belemarkolt üstökébe, mintha fogná már a fejét, hogy a palossal lesujtsák a törzséről... Bacsó András nem adta meg magát...

Tajtékozó lova örületesen vágatott vele a falu irányában. A kis ablakokból kivilágított feléje egy-egy békés lámpasugár... tekintete kétségbeesve kereste az egyiket, nem ezt, ezt sem... az ott.

Lova keresztültörte a sövényt a kutyák vonitva tépték testéről a rongyot, az üldözött felszakította az ajtót, s odalépett a zokogó asszony elé.

Az asszony felsikoltott.

— András!

— Eszter, itt a gyürüd!

S mielőtt a csendőrök elfoghatták volna, szíven lötte magát.

Thury Zeitán.

lok üldözései miatt. Így például egy nagykereskedelmi ház a mely majdnem minden kerületében Londonnak bir fiók raktárakkal, elveszti összes megrendelést a legválságosabb helyzetbe került.

#### A francziák üldözése Londonban.

A francziák elleni elkeseredés Londonban már oly nagy, hogy a francziákat az utcákon tettleg bántalmazza a nép.

Tegnap egy francia hírlapelárusítót a tömeg közrefogott és össze vissza vert, mi közben szidta és fenyegette Franciaországot. A körülbelül rendőrök aligbirták megmenteni a feldühödött tömeg elől a mely szét akarta tépni a szerencsétlent.

A francia lapok egy része most azzal fenyegetődik, hogy majd Párisban is megkezdik az angol üldözést, hol sokkal több angol keresi meg a kenyerét, mint Londonban francia.

### A háború.

decz 6.

A délafrikai harcmezőn az utóbbi napok alatt alig változott meg a helyzet. Metheun lord még mindig tétlenül áll, míg vele szemben egyre jobban nő a burok serege; a natáli oldalon újabb dolog csak az, hogy Ladismyth helyzete az angol táviratok bevallása szerint is kezd válságos lenni. A csapatfőlvonulás Natálban már megtörtént.

Az ellenfelek serege így oszlik meg: Ladysmithben van 9-10 ezer angol White tábornokkal; Frere mellett áll Clery tizezer főnyi seregével; e két angol sereg közt foglal állást a Tugela folyó mentén tizenötezer emberrel Joubert, míg 10 ezer bur Ladysmithet ostromolja, még pedig, mint az újabb táviratokból kitűnik, nagyobb eredménnyel, mint eddig. Pietermaritzburgban 7 ezer angol van Buller tábornokkal, a fővezérrel, Durban kikötőjének a védelmére 2000 ember maradt. Natálban tehát van összesen 28-29 ezer angol. A Fokföldön összesen 10 ezer angol katonának van, 6000 Gatacre tábornok vezetésével alatt Queenstownban ütött tábornok, míg a több, 4000 Nawpoort felé nyomul előre French tábornokkal. Metheun tábornoknak 9000 embere volt kezdetben, most azonban már csak 7000 katonája van; Oranjs River és De Aar között 5000 angol van utban a Modder River felé. Kimberleyben 3000 angol van Kekevich tábornokkal, míg Mafekingben már csak ezer az angolok száma. Rodéziában kétezer katonának van, az önkéntesek serege, a mely Plumer ezredes vezetése alatt áll. A burok számát a nyugoti oldalon és a Fokföldön biztosan nem lehet meghatározni, mert a burok egy helyen hirtelen föltűnnek, azután nem tudni, merre veszik utjokat. Egy bizonyos, hogy a hollandusok csatlakozása folytán a burok serege napról napra növekedik s a mostani angol haderő nem elég arra, hogy szembeállhasson a burokkal.

Most Natálban van 29 ezer angol, a Fokföldön 10 ezer, a nyugoti oldalon pedig 18 ezer, összesen csak 57 ezer vagyis ugyanannyi, a mennyi bur most fegyverben van.

#### A hadsereg mostohái.

Most, hogy a katonatisztek fizetésének javítása csak napok kérdése, kedvező alkalom volna a legmostohább sorsban részesülők tisztihelyettesek sorsának javítására.

Ezek helyzete eddig a lehető legképtelenebb volt. A tisztihelyettes még nem soroztatik a tisztek közé azaz nem gagista, hanem a legénységi állomány tagja.

A ranglisztában az őrmester után következnek s fizetése alig mulja felül az őrmesteri lénungot.

Ellenben a tisztihelyettes kötelezettségei a tiszteivel azonosok.

Ugyanazon szolgálatot teljesíti; a katonai becsületbíróhatásköre alá tartozik, köteles a tisztii étkezésben és tisztii társas összejöveteleken részt venni.

Az előírás megköveteli, hogy jól öltözködjék, jó társaságban forogjon, a tisztii rangnak megfelelően viselkedjék.

Dehogy az ezekhez szükséges anyagi eszközöket honnan szerezzék, az iránt nem intézkedik semmiféle Vorschrift, Instructió vagy Reglema.

Pedig a tisztihelyettesi fizetés a megélhetéshez alig hogy elég; a kinevezéssel aztán csákó, kard, új egyenruha is beszerzendő s így a fizetés az utolsó fillérig felmegy.

A hadügyminiszter a tengerész kadetkés sorsát javította, amennyiben őket a gágisták XII-ik rangosztályába felvette. Szárazföldi kollegáik remélik, hogy nemsokára őrájuk is kerül a sor.

(m.)

### Irodalom.

#### A szocializmus.

A szocializmus nem oly modern fogalom mint sokan gondolják. Egyidős az államrend kialakulásával. Minden államrend piramis alakban épül fel. A felső os tályok az alsók nagyobb tömegén állanak. S az alsók ősidőktől fogva nehezen viselik ezt a terhet.

A Nilus völgyében az ősidők elnyomottainak sóhaja vegyült a szélbe, könnyeik perregtek a folyóba; Hellast rabszolgázongások riasztgatták meg; Rómában nem csak egyszer volt secessio; Spartacus gladiator és rabszolgázadása sem egyedül áll. S az első secessio idején Menenius Agrippa oly mesét mondott a városból kivonult népnek, mely példabeszéddé vált, s minden socialis mozgalomra ráillik.

Azt mondta el a népnek, hogy a testrészek egyszer fölláztak; miért dolgozzanak ők folytonosan, mikor a tunya gyomor a középben nyugodva, a kéz, láb és ész minden keresményét fölemészti. Émde a gyomor azt mondá a lázongóknak: ne adjatok hát ennem de ti bánjátok meg. Ti nekem kerestek, de én visszaadom keresményeteket, közöttetek elosztva. Hanem dolgoztok, én elpusztulok, de utánam pusztultok ti is. — A kivonult nép megértette a példabeszédet. Bölcsesség volt abban, s a bölcsesség mindenható, mindenkit meggyőz. Visszamentek a városba.

Róma urai a plebs terhei voltak, nem egyszer valóban zsarnokai, de birodalmakat hódítottak e népnek, az általuk gyűjtött vagyont visszaadták neki ingyen ellátásban, közönségekben, játékok rendezésében, földosztásban. Vagyonuk nemzeti vagyon volt, mely megaranyozta a római nevet. S a plebs mindannyiszor belátta, hogy a különböző osztályok egy nagyobb egységben egyesülnek, melyek osztályharczai fölött a nemzeti nagyság geniusza érintetben fönségben lebeg. Ebben a folytonos belátásban, ebben az egymással való harc csendes kiegyenlítésben rejlik Róma államalkotó, jogrendszerző ereje. Az erős nemzeti érzés, s az osztályok érdekei közösségnek, biztos tudata teremtette

meg s óvta meg vezetes válságtól birodalmukat.

Erről a római társadalomról és birodalomról szól a Nagy Képes Világtörténet III. köteté, melyből most jelent meg egy új rész a vállalat 47 dik füzetében. Az egész mű 12 kötetből fog állani. Egy kötet ára 8 forint. Megrendelhető minden hazai könyvkereskedésben, s havi részletfizetésre is Révai Testvérek: Irod. Int. Rt. (budapest, VIII., Üllői-ut 18. sz.) Évenként 4 kötet jelenik meg.

#### Egyről-másról. A milliárdosok gyermekei.

Vanderbilt az amerikai sok millió uraság gyermeke Cornelius mellett születése óta éjjel nappal két bonne és egy orvos tartózkodik s már is egy első és egy második kocsiával bir.

Van neki ezenkívül egy fehérlémmű felügyelője egy varrónője és két szolgálja, kik lakosztályát tartják rendben.

Egészsége fentartására a legnagyobb gondal ügyelnek és a modern orvosi tudomány minden utmutatását a legnagyobb szigorral betartják; senkinek sem szabad a gyermeket megölelnie vagy megcsókolnia az anyján kívül.

V. Cornélius mindig fehér színű öltönybe van öltöztetve s lakosztalya is a palótól a menyezetiig fehér emállal van bevonva.

Harry Payne Witheney születésekor rokonai mesés értékű ajándékokkal kedveskedtek az újszülöttnek. Nagypapja egy Vanderbilt, egy nagy arany láncot ajándékozott neki a melynek végén gyémántokkal kirakott patkó csüngött. A Witheneyek egy aranyba foglalt gyémántokkal kirakott elefántesont csörgőt adtak neki, a melyről arany csörgettyük lógtak le. A nagyanyja által ajándékozott fehérlémmű 400,000 frank értékű.

Bölcsője emallingott aranyból van, a mely 4 arany oszlopon függ. Kék selyemmel van bélelve és óriási értékű velencei csipkével diszitve. Három dajka örködik felette és naponta négy orvos látogatja meg. Az első 8 órákor reggel, a második déli 1 órákor, a harmadik este 7-kor és a negyedik éjjélkor. Az orvosok tisztelet díja együttesen: naponta 1000 frank.

Az orvosi jelentések naponta ki lesznek ragasztva a palota csarnokaiban és telefonon közöltetnek az összes rokonokkal és a család barátjaival . . .

### Színház.

#### HETI MŰSOR.

Szerdán: Nebánts virág.  
Csütörtökön: decz. 7-én bérlet  
»B« Sulamith. Zsidó dalmű 5 képben.

Pénteken: decz. 8-án bérlet 57. sz.  
»C« negyedszer: A bolond. Énekes legenda 3 felvonásban. Irta: Rákosi Jenő. Zenéjét szerzette Szabados Béla.

Szombaton: decz. 9-én, bérlet, 58. sz. »A«, új betanulással először: Odette Színmű 4 felvonásban. Irta: Sardou.

Vasárnap: decz. 10-én két előadása délután 3 órákor félhelyárakkal: A Gyurkovics lányok. Életkép 4 szakaszban. Irta: Herczeg Ferencz; este 7 és fél órákor rendezés helyárakkal, bérletszünetben: A teköző; Regényes tündérrege 3 szakaszban, énekkel és tánczczal. Irta: Raimund. Fordított: Jakab István.



— Vacsorára visszajövök, addig is kezétek csokolom, drága mama

A kérés eltávozott. Este lett, hazajött a munkából a férj és a fiatal leány. Az asszony elmesélte a látogatást, a munkásnak nem tetszett a dolog, a leány pedig irult pirult. — Fölterítették az asztalt, Ramgné a szekrénybe nyúlt, hogy elővegyen valami asztali diszt. Egyszerre rémülettel csapta össze a kezét.

— Szent Isten, kiraboltak!

— A kérés te, te, szólt a férj.

Eltűnt a szekrényből egy ezüst óra aranylánczal három aranygyűrű és egy száz-as bankó. A szegény nép a rendőrségre szaladt, a mely most kerasi a tolvaj kérését.

— Az önkéntes urak kosztja. Megint van ünnivaló az egyéves önkéntesek kosztjáról. A szegény államköltséges önkéntesek eddigelő együtt ették a kaszárnyában a közlegényekkel a katonai szakács nem éppen kiváló főztjét: a gazdag uzynvezetett önköltséges önkéntesek pedig ezalatt valamelyik előkelő vendéglőben élvezték a konyhaművészet remekeit. Ezt a bántó különbséget most megszüntették s behozták az étkezés dolgában is az egyenlőséget. Ezentúl minden önkéntesnek, még az önköltségesnek is, meg kell elégednie a kaszárnya konyhájával s ugyafalatozza ezentúl a kaszárnya szokott ételeit: a rántott levest és a mákos csuszát, mint az államköltséges bajtárs. A különbség csak az, hogy a gazdag önkéntesnek fizetni kell az ebédért, a szegény pedig ingyen kapja.

— Kiszolgált altisztek alkalmazása. A katonai szolgálatból elbocsájtott altisztek polgári alkalmazása érdekében rendelet érkezett a belügyminisztériótól Arad városához. A miniszter rendeletében utal arra, hogy a kiszolgált altisztek bizonyos polgári állásokra elsőbbséggel bírnak, de ez az elsőbbségük általánosan nem vétetik figyelembe. Ezért a miniszter fölszólítja a hatóságot, hogy a hatáskörében levő megfelelő állások betöltésénél különös figyelemmel legyen a kiszolgált altisztekre s azok alkalmazását külön kikötésekkel ne korlátozza.

— Az iparos ifjuság szavalati ünnepélye. Az iparos ifjuság önképző egylete azon nemes célt tűzte maga elé, hogy minden hó első vasárnapján felolvasással egybekötött szavalati ünnepélyt rendez. — Vasárnap d. u. voltunk szemtanúi egy ily szép ünnepélynek. Az ünnepélyt mely a következő sorrendben folyt le, nagy közönség hallgatta végig. 1-ször Fridvallszky Rezső alelnök megnyitó beszéde. 2-szor Dobos István, Jókainak „a lengyelek fehér asszonya“ ez. költeményét értelemesen, kelő hangsúlyozással szavalta el. 3-szor Madarász Gyula, Radó Antalnak egy vizsgálói darabját adta elő meglepő ügyességgel. 4-szer Dr. Boecz Elek ipar tiszteleti jegyző tartott humoros felolvasást az osztrák magyar monarchia által Dél-Afrikában való ipar telepek foglalására, illetve tanulmányozására tett észrevételei, különös tekintettel a debreczeni iparosokra nézve ezimén. Ez volt az ünnepély tető pontja. Egész felolvasása alatt kellemesen telt az idő. — Meglepően rajzolja felolvasásában az egyes iparosoknak egymás elleni gyűlölségét, s az ellenségeskedőket utasítja a busmannok, vagyis a bus emberek országába. — (Folytatását mondjuk!) Ezután szavalt Fautoni Béla s végül az ünnepélyt Szilágyi József ügyesen előadott vizsgálói zárta be. A következő ünnepélyt 1900 január 1-kén lesz.

— Megtalált gyermek. Tegnap eltévedt a belváros utcáin egy gyermek. A Széchényi faraktárból való és Kohán Sámuelnek hívják. Kijött a városvegi telepről, a zaj, az élénk élet csalogatták mind beljebb a városba régre leért a fűtezára s itt a fényes kiraka-

tok bámulgatása közben eltévedt. Nem tudta merre menjen haza. A rendőrség vette őltalma alá s most a III. kerületi kapitányságon van.

— A nagyváradai állandó színházra hirdett pályázat határideje holnap délelőtt 12 óra korjárlé. Bár egy nap válassz még el a lejáratott l. eddig még csak két pályázó jelentkezett u. m. Kovessi Albert az ismert komikus és színigazgató és Vidor Dezső jelenleg a Magyar-Színház főrendezője, ki két év előtt a Komjáthy színtársulatnak volt intelligens tagja s így nekünk is jó ismerősünk. Érdekes, hogy Vidor Dezső ajánlatában egyik primadonna jelöltü Perényi Margitot, a debreczeni közönség rövid idő alatt is nagyon megszeretett és dédelgetett, kiváló énekesnőjét nevezi meg, ki a váradiaknak is nagy mértékben kedvence.

— Hogy mulat a jogász? Nagy bál volt szombat este a Sárrethen, Berettyó-Ujfaluban. A lelkes bálanya, ifj. Móricz Pálné, a nagyváradai jogászokat is meghívta, hogy a sok leánynak elég táncost biztosítson. Ki is vonultak tizen, tíz viharezett, elszánt tánczos. Azonkívül Debreczenből is ment néhány jogász és gazdaszövendék. A civis- és pakfon város között ösödök óta folyó versengés most is hallgatagon föltámadt a két csoport szívében. Ki is adták a jelszót:

— Ki bírja tovább?

Ha a debreczeniek megújrázták a csárdást, biztos, hogy nyomban utánuk a nagyváradiak ismételték meg.

Persze a leányok örvendtek a legjobban ennek az ártatlan harcznak és annyit táncoltak, hogy az a legmerészebb bakfialmokat is felülmulta. Különben is nem volt csoda a lelkes hangulat, amikor a község derék magyaros lelkésze, Zih Sándor magatánczolta a szupécárdást a szép bálanyával, diszes példát mutatván az ifjuságnak.

Hajnalig derekasan győzték a váradiak sőt immár bederengett az ablakokon a világozás és ők még mindig törhetetlenül újrázták a táncot. Hanem aztán, ahogy reggeli hatot ütött a torony órája, verejtékesen vonultak ki a táncsteremből. Alig maradt egy néhány leány benn. No meg a debreczeniek. Frissen mondták:

— Most aztán kezdjük el a táncot!

És táncoltak fél nyolczig. Akkor is a cigány hagyta abba, nem ők.

— A kormányozható jöghallgató. Kormányozható léghajó még nincs, de kormányozható jöghallgató már van. Egy jöghallgató tegnap este a fővárosban olyan csodálatos röplést vitt véghez, mely ritkítja párját a röplések krónikájában és azt a gyanut kelti föl, hogy valami csodálatos módszerrel irányozni tudja a repülését. Az Üllői-ut 21 számú ház harmadik emeletének egyik lakásában tegnap este vig jogász-társaság mulatozott. Egyikük, Berzeviczy Béla megsértette a mulatságra megállapított külön házirendet és ezért társai tréfából kizárták az ülésből. Berzeviczyt becsukták az előszobába, a melyből ablak nyílik a világító udvarra. Berzeviczy azt hitte, hogy ez az ablak a folyosóra szolgál és hirtelen eihatózással kiugrott az ablakon, hogy a folyosóra kerülve, kitogjon pajtásain. Kiugrott az ablakon és a vagy husz méternyi magasságból elkezdett repülni lefelé. Akközben magával ragadott néhány nyitva hagyott ablakot és szerencsésen leérkezett a földszintre. Mentők jöttek és orvosok, a kik kijelentették, hogy ezer esetben egyszer

van ilyen szerencsés repülés. A harmadik emeletről lezuhant jöghallgatónak ugyanis kis izomrándulást leszámítva, semmi baja sem történt. Az orvosoknak nem is aradt semmi dolguk, legfőlebb az, hogy csodálkozzanak az „érdekes eset“ en.

— Egy jó barát A barátság sem fizeti ki mindig magát! Igen sokszor elveszti az ember még a tökéjét is a helyett, hogy kamatot kapna, sőt még beis kísérik néha érte. Ilyen formán járt az éjjel egyik jól ismert fiatalemberünk T. V. is. Egyik barátjával elmentek egy kicsit „Zülleni“. Barátságos, de rémgyors poharazás és beszélgetés után, melynek eredménye gyanánt mindketten kijelentették, hogy soha többet nem lesznek szerelmesek, felvonultak egyik kávéházba, hol újból züllöttek egy kicsit. Mikor már a hosszú nyaku palaczkok összetörésére került a sor T. V. ur körül néz a kávéházba s ámbátor sok mindent kettőnek lát vala barátját nem látta sehol. Azt hitte hogy majd csak előkerül valahonnan s várt tovább, várta míg csak zárni nem kezdték a kávéházat. Elkör belátván hogy az eltávozott aligha jön vissza, ő is menni készült. Felveszi a kabátját, hát látja, hogy ott lóg ám a fogason a másik félkabátja is. Nem sokat gondoltozik leakasztja a fogasról a kabátot s karjára véve, kibotorkázik a kávéházból.

— Ha megtalálom, motyogja magában, ráadom a szerencsétlenre, mert a cilinderétől ugyan meg nem melegsik, ha meg nem találom úgy haza viszem legalább nem vész el.

Ballag is szépen hazafelé, mikor egyszer csak két rendőr szépen bekeríti s daczára az adott felvilágosításnak, közrekapják T. V. urat s minden zugolódás ellenére bekisérték a központra. Szerencse, hogy ott ismerősökre talált, kik előtt kiderült ártatlansága. — Már éppen menni akart haza fele, mikor betámit két rendőr a másik ural, ki kissé hangosan kereste az elveszett kabátot. Így minden jóra fordulván a két ur mehetett volna haza, azonban a bekisérés örömeire elmentek még egy kicsit tovább zülleni.

— Az Alföldy Károly tánciskolájában a második tanfolyam decz. hó 12-en kezdődik. Beiratásokat elfogad lakásán Péterfia utca 2-ik szám.

— Elgázolás a piacon. Egy szegény öreg ember igyekezett keresztül a piacon a kistemplom előtt, midőn egy arra haladó téglá hordó szekér elgázolta s az öreg a kezek alá került. A szekeres oda se nézett neki, hanem mint aki jól végezte dolgát odább akart hajtani, de a Kossuth utca sarkán álló rendőrnek s az utána iramodó fiakereseknek sikerült elfogni, s a rendőrség előtt fog számolni vigvázatlanágáért. — Az elgázolt öregnek a szemöldökén s az orrán kapott horzsoláson kívül egyéb baja nem esett. (R. L.)

— Ingyen egy sorsjegy mely 6 huzásra szól kétszazezer korona fő és számos melléknyereménnyel mindazoknak, kik legalább 5 frt arut vásárolnak Schwartz Dániel üzletében a Bika épületében, hol a legalkalmasabb karácsonyi és újévi ajándékok férfiak részére kaphatók, u. m. csakis valódi tajték pipák, tajték és borostyán szipkák, valódi ezüst fogantus ébenfa botok, dohányzó asztalok, pipaálványok, szivar, pénz, és dohánytárczák, sakkok és dominók nagy váiasztékban és igen jutányos áron.

## A jövő háboruja.

Minden jó hazafi bizonyos megilletődéssel olvasta a mai lapokból a közös kormány költségvetését, mely a hadsereg céljaira mint rendes kiadást 269.186,176 koronát, mint rendkívüli kiadást 14,072,528 koronát, vagyis összesen: 283 millió és 258,704 koronát irányoz elő a jövő év folyamára.

Hogy ez mennyi pénz, azt csak Flammarion Kamill, vagy Konkoly-Thege Miklós tudja elképzelni, a ki mint csillagász örökké ilyen rengeteg számsorokkal dolgozik.

Mi, normális toglalkozású polgárok, csak annyit tudunk, (és ezt is csak a lapok Innenonnan rovatából) hogy ha ezt a pénzt például krajczáronként meg akarná olvasni valaki, körülbelül huszezer év alatt lenne kész a számításával.

Szóval a hadsereg költsége nem tréfa dolog.

Annál nagyobb örömet hirdetünk most, mikor olvasóinkkal egy szénzációs hirt közölhetünk: azt a hirt, hogy a jövőben tetemesen redukálni fogják a hadügyi költségeket.

Még pedig nem az általános letegyverzés következtében — a béke oly zavartalan, hogy erre még gondolni se lehet — hanem egy kolosszális ötlet segítségével.

Az ötlet egy fővárosi tanár fejében fogamzott meg, a ki tervét már annyira kidolgozta, hogy báró Fejérváry honvédelmi minisztert is beleavathatta a dologba.

Azt ugyanis mi lakosok is tudjuk, hogy a hadügyi költségek legjelentékenyebb részét a katonaság élelmezése teszi. Nos tehát, ez a passzus elesik; a katonák kosztja ezután egy fillérbe se kerül.

Sőt tovább megyünk; a katonák nem három évig fogják szolgálni a hazát, hanem — tíz — husz — harmincz — vagy ötven évig is, aszerint, a mint a szerkezet megengedi.

Ennyiből mindenki elképzelheti a fővárosi tanár ötletének lényegét: a háborúkban ezután nem husból és vérből való katonák harcolnak, hanem elpusztíthatatlan automata-harcosok. A hadügyminiszter, ha a bekövetkező veszedelem fenyegeti, egyszerűen telefonál az automata-gyárba, s kategorikusan így szól a gyárfőnökhöz:

— Százezer jó szerkezetű katonára van sürgősen szükségem. Elsejére küldje őket, a számlával együtt.

A gyár erre rögtön munkához fog, elkészíti a százezer automatát, melyeket a hadügyminiszter skatulyákban a háború színhelyére küld.

Ott néhány mérnök óvatosan kicsomagolja őket, mozgásba hozza a katonák gépezetét, s egy villamos gomb segítségével nyugodtan megindítja a háborút.

Az automata katonák úgy lövöldöznek le az ellenséget, mint a pinty, ha kell egy gombnyomás után előbbre masíroznak, fíradhatatlanul folytatják a tüzelést, s mindaddig nem hagyják abba a vérengzést, amíg a vezető mérnököknek nem tetszik beszüntetni a háborút.

Az ellenség hiába löv vissza rájuk, mert az automaták gunyosan mosolyognak, száma-agyvelejükben hidegen ezt gondolják:

— Nekünk ugyan beszélhetsz, jó vitéz!

Ha az ellenség tönkre van téve, az auto-

matákat megint gondosan beskatulyazzák, s elszállítják más harcsteretekre, vagy a különböző katonai raktárakba.

És a jó fiúk ott pihennek a magazinban, nem kérnek se prófontot, se angyalfiát, se czakumpakkot, nem álmadoznak a reggeli levesről és a meleg vacsoráról, hanem nyugodtan megvárják azt az időt, amikor gépezetüket újlag fölhuzzák.

A genialis férfi, aki a tervet ily gyönyörűen kieszelte, beadványában nemes egyszerűséggel jelenti ki, hogy a győzelemért minden esetben jótáll.

Fejérváry miniszter Müller Hugó honvédezedesnek adta ki a tervet megbírálás végett, s így nem lehetetlen, hogy a jövő évre már minden katona visszatérhet a családi tűzhelyéhez.

## Különfélék.

### A legjövődolgozóbb mesterség.

Vajjon mi lehet az Amerikában. Van egymesterség Amerikában, melyhez nem kell, csak egy néhány heti készület s alig egy órányi munka s mellyel nincs kockázat: ez az ökölvívó mestersége.

Perze elsőrangúnak kell lennie, vagyis ahhoz az osztályhoz tartoznia, melyből a „világ bajnokok” kerülnek ki, hogy nagyszerű anyagi helyzete szembeütővé váljék. De hogy azután versenyezhet sok pénzfejedelemmel jó védelem dolgában, arról tanúságot tesz az az ökölvívó, mely múlt héten folyt le New-Yorkba. Jeffries, a ki néhány hét óta, levervén Fitzsimmons, a „világ bajnok” büszke címét viseli, és Sharkey, a leghíresebb ökölvívók egyike, ki a bajnoki címet magához akarta ragadni, állottak egymással szemben: Jeffries győzött. Hogy a győzelem mennyit ért neki s hogy a vesztes fél sem vesztett, arról tegyenek tanúságot a következő számok.

Beléptidilyakból befolyt 66 848 dollár. Ebből, az előzetes megegyezés szerint, a küzdők kaptak kétharmad részt vagyis 44 ezer 564 dollárt. Ebből 75 százalék, vagyis 33.423 dollár jutott a győző Jeffriesnek, 25 százalék vagyis 11 ezer 141 dollár a vesztes Sharkeynek. Azonkívül a két vívó térs a mozgófényképekhez, melyeket a küzdelem alatt fölvettek. E képek jövődolgozó legkevesebb 500 ezer dollárra becsülik és Jeffries úgy Sharkey, mindenik bármily perezen kaphat 150.000 dollárt a maga jövődolgozó részéért. E mellett mindkét viador nyomban óriási fizetés mellett lett szerződötve egy new-yorki „színházhoz.” Bátran tehetni tehát 200 000 dollárra azt a jövődolgozó, melyet párheti készülés után másfél órai „munka” biztosított a jeles férfiak mindenikének. Hát még a dícsőség és hírnév!

— Az angol kegyetlenség. Napról-napra felhangzanak a panaszok az angolok durvaságai és kegyetlenségei miatt a melyet az elfogott és sebesült burokkal szemben tanusítanak. Joubert tábornok már több nagyhatalom képviselőjéhez terjesztett be panaszokat, hogy az angolok úgy bánnak a hadifoglyokkal és a sebesültekkel, hogy az nem csupán a genfi conventióba ütközik, deminden emberi érzést felháborít.

A bur foglyokat az ágyukhoz kötik és úgy kényyszerítik a leggyorsabb menetelésre. Lingbeek orvos október 26-án Newcastleből táviratot küldött Pretoriába a melyben tudatja hogy az angolok legyilkolják a sebesültet és fegyvertelen burokat.

Leyds dr. is panaszt emelt már eme kegyetlenségek miatt s azzal is vádolja az angolokat, hogy a benszülötteket is felfegyverzik a burok ellen.

— A csók Franciaországban. A patriarhalis csokolódzás szokása Franciaországban egészen kimegy a divatból. Csak a régi szokásoknak hódoló emberek követik még ma

is a régi etikett szabályát és ezek nemesak a rokonaikkal és barátaikkal, hanem közelebbi vagy távolabbi ismerőseikkel, sőt olyanokkal is csokolódnak, kikkel pusztán üzleti vagy hivatalbeli viszony kapcsolja őket össze. Sőt élt Franciaországban egy előkelő matróna, ki nemesak rangban alatta álló közelebbi ismerőseit, hanem névnapjuk alkalmával az ismerős parasztokat is csókkal üdvözölte.

— A jó barát. A: Kérlek, kölcsönözz 20 forintot.

B.: Sajnálom, nem adhatok.

A: Hát ilyen jó barát? Hiszen még három héttel ezelőtt azt mondtad, hogy örökké számíthatok rád!

B.: Az igaz, csak hogy akkor még azt hittem, hogy három nap múlva vége lesz a világnak.

— A turini asszonyirtó. Turinban az utóbbi napokban egy olyan gyilkos ütötte fel fejét, mely nagyon emlékeztet a hasfölmetsző Jackra, a ki a londoni Witchapel-negyed demi-mondejait hónapokon át tartotta rémegésben. Eddig három kéteshírű nőt pusztított el, még pedig egész más módszer szerint, mint a hirhedt Jack. A turini gyilkos kalapáccsal szétzuza a szerencsétlen áldozat koponyáját és azután apró foszlányokká tépi a ruhájakat. A rendőrség még nem tudott a nyomára akadni.

— (A Nemzeti Szalón téli tárlata.) A Nemzeti Szalón téli tárlatát ma szerdán délelőtt fél 11 órakor nyitja meg dr. Wlassics Gyula közoktatásügyi miniszter, a ki Hoek János orsz. képviselő, a Szalón alelnöke, a választmány nevében beszéddel fog üdvözölni. A tárlat a Kossuth Lajos-utcai Cziráky palota első emeleti helyiségében van, a melyet délszaki növényekkel és szőnyegekkel művészileg fölékesítettek. A kiállítás két nagy, világos terem foglal el. Az elsőben 146 festmény és 8 szobormű van. A második terem a nagybányai Hollósy téle iskola gyűjteményes kiállítása, a melyben 113 festmény és szobormű van. A tárlatot, melyről lapunk más helyén emlékezünk meg, ma a sajtó meghívott képviselői tekintették meg. Holnap a tárlat egész napon át nyitva lesz a meghívott vendégeknek.

— Szándékosan rendezett vonatösszeütközések. Az amerikaiak nem nagy barátjai a toldozás-foldozásnak, hanem ha közlekedési eszközeik elromlanak, újakat szereznek be helyettük, melyek mindig megfelelnek a modern igényeknek. Ha vasuti kocsijaik rozoga állapotba jutnak, nem vesződnek a javítgatással, hanem az »American car and Foundry» társaság rendelkezésére bocsátják, mely vonatokká kapcsolja össze ezeket a kocsikat és azután ezeket a vonatokat erre alkalmas helyen összeütközteti, úgy, hogy egy nagy romhalmaz képződik, melyből a felhasználható vasat és fát sokkal könnyebben nyerik, mint bármely más uton. A társaság naponként száz meg száz kocsi zuzat össze.

— Hány darabot adtak Parisban? A francia szépművészeti költségvetés érdekes adatokat foglal magában a párisi színházakról és egyéb mulatókról. A jelentés szerint a múlt 1898. esztendőben 883 szindarab került a színházfelügyelő bizottság elé és a felügyelők 538 főpróbát néztek végig a színházakban vagy a Café-koncertokban. A bizottság ezenkívül még 8042 dalt olvasott át, a melyek legnagyobb része Café-koncerteknek volt száma. Páris szórakozó helyeinek száma a következő volt 1893-ban: 37 színház, 761 Café koncert a melyek közül 120 naponra rendez eladását. Páris környékén mindössze 76 mulató hely volt.

— Duse Eleonora a kulisszák mögött. A Neue Freie Presse érdekes cikkcsokort közöl Duse Eleonoráról a — kulisszák mögött. A cikkcsokor elmondja, hogy Duse a kulisszák közt egyesegegyedül csak a szere-

péven foglalkozik. Azokon a napokon, a melyeken játszik, öt órákor érkezik a színházhoz, öltözőjében megy, kifesti magát, öltözködik, szerepét tanulja és tíz percetzel héliótt megy ki a színpadra. Társulata és a rendező tiszteletteljesen üdvözik; ő maga az előadás megkezdéséig a színpadot rendezeti. Ebben rendkívül izlése van... Mikor a függöny felgördül, Duse azonnal benne van a darab hangulatában. Mire a felvonás véget ér, annyira fáradt és annyira ki van merülve, hogy bele kell kapaszkodni a székeknek a karfájába, nehogy összeessék. Visszatérő az öltözőjébe, hogy a következő felvonásra átöltözködjék. Ha társulat egyik-másik gyöngébb tagjával való jelenése a délelőtti próbán nem tetszett neki, ezt este az előadás közben újra elpróbálja. Hogy benne maradhasson a darab hangulatában, játékközben, halotti csöndet követel a kulisszák mögött. — A rendezőtől az utolsó kulissza-tologatóig mindenki lábujjhegyen suhan. Duse tíz perc alatt készen van az öltözködéssel. Természetesen két-három öltöztetője is van. Az előadás végéül Duse annyira ki van merülve, hogy egy csésze teán kívül egyebet nem kíván, azonnal lefekszik s másnap délig, sőt néha estig is ágyban marad.

**CSARNOK.**

**Anna kisasszony.**

— Elbeszélés. —  
 Irta: **Gottier Lajos.**  
 (Folytatás.)

— A másik oldalán is van valami, mondá az egyik növendék, mire rögtön kiemelték az üvegkarikát, mely alól egy többszörösen összehajtogatott, elsárgult irás hullott ki.  
 „Édes egyetlen angyalom!...  
 Kezdte olvasni Margit. S mire végére ért a levélnek, a leányok mindnyájan elkomolyodtak...  
 Margit szeméből egy könnyecpp hullott az elsárgult papirosra.

Pedig az a levél olyan egyszerű, tucatszavú volt, a melyet minden nap kapnak és írának az emberek. Ezy szerető bucsulevele melyben bucsuzik kedvesétől, de esküvel igéri, hogy vissza fog térni hozzá Datum: 1857. márczius 21. Az aláírás egy férfi név: Ferencz Egyéb semmi. Az egész férfias, náttározott vonásokkal volt megírva. Alá pedig Anna kisasszony írásával, melyet mindnyájan olyan jól ismertek a pensumokról, csak annyi volt jegyezve!

„Nem jött vissza. Megnősült 1860. január 6. Megbocsátok neki Eljen boldogul!“  
 Margit szégyenkezve hajogatta össze az elsárgult levelet s visszatette helyére. A leányok egyenkint, szótalanul sompolyogtak ki a teremből...

Legutolsónak maradt Margit. Hogy kilépett az udvarra, a büszke szép leány formás nyakán csak egy csillogott a gyémántos medaillon, a mint reá tűzött a nap-sugár...

Aznap nem beszélt róla senkisé. Másnap azonban nagy tanácskozás volt a leányok közt. Miképen adják vissza a kisasszonynak a medaillont? Hogy meg ne szégyenítsék, és ők se szégyeljék meg magunkat? Mert abban természetesen mindnyájan megegyeztek, hogy vissza kell adniok.

Mennyire sajnálták most azt a szegény, családott vén leányt! Mint szerettek volna a nyakába borulni, és bocsánatot kérni tőle! (A jószívü Steiner Betty rögtön elhatározta, hogy a szüniidőre elveszi megukhoz Anna kisasszonyt. A papa biztosan beleegyezik.)

Végre a tanács abban állapodott, meg hogy Marit fogják felkérni, adja vissza Anna kisasszonynak elvesztett kincsét. Mari, a ki erősen rosszalta a leányok viselkedését, előbb

megdorgálta őket, de némi vonatkozás után elfogadta a megbízatást.

Margit hevesen megölelte s összecsókolta két szép arcját.

— Oh! hiszen ha te veszed kezébe az ügyet minden jól lesz elintézve. Tudom én azt.

S ebben mindnyájan megnyugodtak. Azt pedig közösen elhatározták, hogy soha többé nem fogják a kisasszonyt kicsufolni, hanem megadják neki a tiszteletet, a mi nem csak koránál fogva megilleti őt, hanem azért is, mert sokat szenvedett...

A leányoknak most egyszerre eszökbé jutott, hogy milyen csodálatosan kegyetlenek voltak egyszermászor a szerencsétlen vén leányhoz.

Hányszor észrevette szegény, hogy növendékei kigunyolják, de azért soha nem mutatott neheztelést. Panaszra sem ment az igazgatóhoz. Nyugodtan folytatta a leckét, mint a ki tisztában van vele, hogy teljesítenie kell kötelességét, mert kenyérré van szüksége.

Aznap nem volt francia óra. A medaillon egyelőre Marinál maradt. Másnap a leányokon egész izgalom vett erőt. Türelmetlenül vártak, hogy meglássák a kapuban föltűnni Anna kisasszony filigrán alakját.

De az ódi francia kalap s a fekete rojtos, tobákszin mantilla sehogy sem akart megjelenni a látóhatáron.

A kisasszony, a ki eddig maga volt a megtestesült pontosság, ma késott. Életében először. Már egy negyed ötöt is elütött az óra, még mindig nem jött. A leányok telváltva kandikáltak ki az ajtón. Mert ugy határozták hogy Mari elibe megy, és ugy adja át neki, hogy senki se lássa. Csakhogy mindhiába. Fél öt is elmúlt már, a leányok türelmetlensége tetőfokra hágott s Anna kisasszony még sem jött.

— Biztosan történt valami vele. Jegyezte meg a baronesz

— Ugyan, már mi történt volna? Szólt idegesen Margit.

— Nem tudom, de nekem rossz előérzetem van

Es ez az előérzete valóra vált.

Mikor az igazgató bejött a terembe, komoly arczáról rögtön leolvasták a leányok, hogy baj van.

— Szomorú hirt kell önökkel közölnöm, kisasszonyok. Szegény Anna, kisasszony, az éjjel hirtelen meghalt. Szívszélhűdés érte.

Halalos csend követte az igazgató szavait. Csak az öreg álló óra rekedt ketyegése hallatszott a teremben. Majd halk zokogás zavarta meg a csöndet. Margit leborult az asztalra és sirt keservesen...

(Vége.)

**Közgazdaság.**

**Budapesti gabonátörése.**

— Weiss József budapesti terménybizományi üzég —  
 jelentése.—

Debreczen, december 6

**Készaru tartott**

Okt. buza	7.93—94
Okt. rozs	6.44—46.
Októberi zab	5.08—10
uj tengeri 1899	5.00—01

**Állatvásár.**

**Kőbányai sertés piac.** December 5. Magyar elsőrendű: Öreg nehéz (páronként 400 kgron felüli) — kr. Közép (páronként 300—340 klg. súlyban) — kr. Fialat nehéz (páronként 320 kilogrammon felüli súlyban) 41—41½ krig. Fialat közép (páronként 25—320 klg.) 42—42½ krig. Fialat könnyű páronként 250 klg-ig terjedő súlyban 43—43½ kr. Szerbiai: Nehéz (páronként 260 kg felüli súlyban) 41½—42 krajczárig. közép (páronként 240—260 kilogram súlyban) 42—42½ krajczárig. Könnyű (páronként 240 kilogr. ig terjedő súlyban) 40—42½ krajczárig.

**Bécsi sertésvásár.** A st.-marxia központi vásárcsarnokba ma megtartott sertésvásáron bejelentettek 10658 darabot, ebből a vásár elején felyajtottak. Fialat sertést 4151 darabot magyar hizott sertést 5751 darabot, összesen 9905 darabot. Kezdetben az irányzat élénkebb bágadt volt.

Jegezések: klgamonként élő súlyban (a fogyasztási adó nem számítva). Első rendű sertés 38—39½ kr., kivétel — kr., közép minőségű 37—38 kr., könnyű sertés 35—37 kr., fiatal sertés 34 42.

**I. Készaruüzlet.**

Eladott:

uza. Tiszavidéki: 1500 mm. 80 k. 8 forint 60 krajczáron 5000 mm. 80 k. 8 forint 60 krajczáron, 100 80 k. 8 forint 30 krajczáron, 100 mm. 80 k. 8 forint 25 krajczáron, 100 mm. 70 5 k 8 forint 35 krajczáron, 30. mm. 80 k. 8 forint 10 krajczáron, 360 mm. 79.7 k. 8 forint 70 krajczáron, 200 mm 79085 8 forint 30 krajczáron, 100 mm. 79 4 kr — rint 25 krajczáron, 300 mm. 79 k. 8 forint 10 krajczáron, 100 mm. 79.2 k. 8 forint 22 és fél krajczáron, 200 mm 79 k. 8 forint 20 krajczáron, 100 mm. 79 4 k. 8 forint 20 krajczáron. 500 mm. 79 k. 8 forint 40 krajczáron, 400 mm. 79.5 k. 8 forint 20 krajczáron, 100 mm. 79 k: 8 forint 15 krajczáron, 100 mm, 78 5 k. 8 forint 25 krajczáron, 250 mm. 78.5 k. 8 forint 25 krajczáron, 150 mm. 78 k 8 forint 15 krajczáron, 400 mm. 78 k. 8 forint 16 krajczáron 110 mm. 78 k. 8 forint 10 krajczáron 570 mm 78 k. 8 forint 05 krajczáron, 100 mm. 77.5 k. 8 forint 15 krajczáron. 550 mm. 87.5 k. 8 forint 15 krajczáron, 300 mm. 76 k. 7 forint 90 krajczáron, 300 mm 76 k. 7 forint 75 krajczáron, 100 mm. 75.5 k. 7 forint 90 kr.n, 100 mm. 75 k. 7 forint 85 krajczáron. 200 mm. 73.5 k. 7 forint 70 krajczáron mind három hónapra.

Pestmegyevidéki: 100 mm. 81 k 8 forint 20 krajczáron, 200 mm. 80 k 8 forint 35 krajczáron, 400 mm. 79.5 k. 8 forint 20 krajczáron, 100 mm. 79 k. 8 forint 15 krajczáron, 200 mm. 79 k. 8 forint 30 krajczáron, 100 mm 78 8 k. 8 forint 05 krajczáron, 100 mm. 78.5 k. 8 forint 10 krajczáron, 100 mm. 78 4 k. 8 forint 15 krajczáron, 200 mm. 76.5 k. 7 forint 75 krajczáron, 1800 mm. 75.8 k. 8 forint — krajczáron, 100 mm. 74.7 k. 7 forint 90 krajczáron. 800 mm. 74.5 k. 7 forint 87 és fél krajczáron, mind három hónapra.

Szerbiai: 3500 mm. 75.5 k. 6 forint 65 krajczáron, 3000 mm. 74 k. 6 forint 65 krajczáron, mind három hónapra.

Fehérmegyei: 100 mm. 77 k. 8 forint 10 krajczáron, 1500 mm. 74 k. 7 forint 85 krajczáron, mind három hónapra.

**Zene-estélyek.**

A Bika kávéházban szerda: Rác Károly szombat: Magyar Testvérek vasárnap: Veress Tóni.

A Bika étterem kedd: Veress Tóni csütörtök: Magyar Testvérek vasárnap: Rác Károly.

A „Központi kávéházban“ naponta felváltva Rác Károly és Magyar Testvérek zenekara játszanak.

A „Magyar király“ kávéházban Kedden és Csütörtökön felváltva Rác Károly és Kiss Béla zenekara tart zene-estélyt. Szombaton este a helybeli 39-ik gyalogezred zenekara játszik.

„Corsó“-kávéházban zeneeste hetenkint 3 szor. Hétfőn Magyar Testvérek, Szerdán Kis Béla és csütörtökön Rác Károly zenekara játszik.

A „Balaton“ kávéházban hetenkint kétszer Csütörtökön és Vasárnap csiganyzenekar játszik.

Az „Angol Királyné“ kávéházában Kedden este Magyar Testvérek. Csütörtök és Péntek este Rác Károly. Vasárnap felváltva Rác és Magyar-Testvérek tartanak zene-estélyt.



Legjobb és legolcsóbb cipők bevásárlási forrása

## Tolnai Dánielnél

előbb BAUM MIKSA

Férfi, női és gyermek cipők nagy áruházában BEBRECZEN, főpostával szemben,

hol szép formájú, szolid elven készített tartós cipők olcsóbb árban mint bárhol beszerezhetők.

Nagy választék egyszerű, valamint a legegészségesebb kivitelű cipőkben mi által a legmesszebb menő igényeknek is megfelelhetek.



Az 1895. évi cairoi s az 1896. évi londoni egészségügyi kiállításokon díszoklevéllel s aranyéremmel kitüntetve. Orvosi tekintélyek által kipróbált s nagyobb kórodákban kitűnő sikerrel használt külszer;

## REUMA-SZESZ

biztos s kiváló gyors hatású a test bármilyen ízületi bántalmait, a m. kőszvény, csusz, reuma, ischiás, asthma stb. ellen.

Hatása némely esetben meglepő, amennyiben gyakrabban idültébb eseteknél is már egyszeri beadórásolésnál a fájdalmakat teljesen megszüntette.

Fog- és fejfájást 5 perc alatt megszüntet.

Egy üveg ára használati utasítással 1 korona, erősebb üveg 2 korona 40 fillér.

Főraktárak Budapesten Török József ur gyógy-szertárában, Király-utca 12. és dr. Egger A ur gyógy-szertárában, Váci-körút 17. szám. — Ugyszintén a főváros összes s a vidék csaknem összes gyógy-szertárában, valamint a készítő

### WIDDER GYULA

gyógyszerésznél

S.-A.-Ujhely.

Vidéki megrendelések pontosan teljesítetnek.

Ugyszintén DEBRECZENBEN

Dr. Rotschnek V. Emil, Tóth Béla, Mihalovits Jenő gyógyszerészeknél.

## Mit vegyünk karácsonyra?

Helyén valónak találjuk a t. közönség figyelmét a fényesen berendezett főraktárunknak

### karácsonyi kiállítására

felhívni, az ezer és ezerféle szebnél szebb zenélő dísz tárgyak közül a következőket ajánljuk

### Hölgyek számára :

Zenélő bonbonierek 8.—, 10.—, 12.—14.— 16 frittól feljebb.

### Zenélő varrókészlet

plüss- dobozban 6, frt 50 kr. 8.—, 10.— 12.— és 15 frt árban s feljebb, továbbá zenélő pipere és illatszerkészlet 8.—, 10.—, 12.—, 15. 1. frt s feljebb,

### Zenélő albumok

gyönyörű kivitelben 7, 8, 9, 10, 12, 14, 16, 18, frt és feljebb.



A fent ábrázolt és nickelből készült karácsonyfa-állvány ünnepélyes zenekísérettel lassu ütemben forgatja a karácsonyfát és a szent ünnep fényét nagyban emeli. Ára 25 és 32 frt.

Phönix, Manopan, Ariosa Ariston, Sonora, Herophon, és más egyéb

forgatható és magától játszó családi hangszerek melyeken még az is kinek fogalma sincs a zenéhez eljátszhatja a legkedveltebb és legújabb zenedarabokat, a legjutányosabb áron kapható.

### Urak részére :

Dohánykészlet zenével 14, 16, 18, 20, 22, 25 frt s feljebb. Zenélő dohány szekrény tölgy fából szivarvágóval 14 frt, zongoraalakban 15 frt. Dohányzóasztal zenével finom ibolyaszínű fényezett finoman véste, nagyon szép kivitelben 22 frt. Zenélő szivartempom zenekísérettel mellet szivarokat kínál 14 frt. Zenélő irókészlet 10, 14, 16, 18, 20, 24 frt s feljebb. Zenélő névjegy tálcza nickelből finom kivitelben 10 frt.

### Gyermekek részére :

Forgató dobozok kis gömbölyű szekrényében nagyság szerint 1., 1.25., 1.50.; Zenélő dob, díszes kiállítású 2 frt 75 kr.

Intona családi hangszer melyen a legkedveltebb magyar v. más nótát el lehet játszani korlátlan számban Zeneismeret nélkül. Ára 10 frt. Nagyobb alakban 12 frt. — Kótalapok drbja (ezimből) 30 kr.

## STERNBERG ARMIN és TESTVÉRE

cs. és kir. udvari hangszergyárosok. Budapest

Központi főraktár és a Karácsonyi kiállítás : Kerepesi-ut 36.



Zongora termék : Kossuth Lajos utca 22. (Károly körút sark) Zenepalota. Képes árjegyzék ; a) harmonikákról ; b) mechanikai zenélő művekről és zenélő dísz tárgyakról ; c) az összes egyéb hangszerekről, mint hegedűk, fuvolák, czimbalmok, cziterák, harmoniumok, zongorák stbről. ingyen és bérmentve kapható, csak megnevezendő, hogy miféle hangszerről kívántatik az árjegyzék.

Vendéglősöknek zenélő automataok.

## BOROS TESTVÉREK női divat-áruháza:

Debreczen, Kossuth-u. 6. sz.

Raktárunk teleselegét;

## Finom női ruhakelme maradékok

árait

felére szállítottuk le.

Selymek, Bársonyok, Velezek, kendők, Echarpok, Harisnyák, keztyük :

Leszállított árakban. — Nagy választék.

Női kézi munkák és kellékek.

Olcsó alkalmas ajándéktárgyak.

Olcsó alkalmas ajándéktárgyak.

Felülmulhatatlan olcsóságok!